

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-280/20 – 1

Predmet C-280/20

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

25. lipnja 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Sofijski rajonen sad (Bugarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

27. svibnja 2020.

Tužitelj:

ZN

Tuženik:

Generalno konsulstvo (Generalni konzulat) Republike Bugarske u gradu Valenciji u Kraljevini Španjolskoj

RJEŠENJE

[...] [*omissis*]

Sofija, 27. svibnja 2020.

SOFIJSKI RAJONEN SAD (Općinski sud u Sofiji, Bugarska) [...] [*omissis*]

[...] [*omissis*] za svoju odluku uzeo je u obzir sljedeće:

1. Postupak je pokrenut na temelju članka 267. prvog stavka UFEU-a.
2. Osoba koja navodi da je radnik podnijela je tužbu protiv bugarskog veleposlanstva u Valenciji u Kraljevini Španjolskoj. Sporno je pitanje primjenjuju li se odredbe Uredbe (EU) br. 1215/2012 u pogledu određivanja međunarodne

nadležnosti za sporove između državljanina države članice i konzularne službe te države članice u Europskoj uniji.

1. Stranke u sporu:

3. **1.1. Tužitelj:**

4. ZN – bugarski državljanin koji ima adresu u Sofiji

5. [...] [*omissis*]

6. **1.2. Tuženik:**

7. Generalni konzulat Republike Bugarsku u gradu Valenciji u Kraljevini Španjolskoj

8. [...] [*omissis*]

2. Zahtjevi stranaka:

9. Tužitelj zahtijeva plaćanje novčane naknade za neisplaćeni godišnji odmor na koji ima pravo u skladu s radnim pravom Republike Bugarske. Ističe da u razdoblju od 2. siječnja 2013. do 31. prosinca 2016. (četiri godine) nije iskoristio ukupno 120 kalendarskih dana (30 dana godišnje) plaćenog godišnjeg odmora na koji ima pravo.

10. Osim toga, budući da se njegov rad u Generalnom konzulatu u Valenciji uređuje u ugovoru općeg građanskog prava koji se izričito ne smatra ugovorom o radu, tužitelj zahtijeva da se u presudi utvrdi da je također bio strana u ugovoru o radu. Tužitelj ističe da na temelju općeg načela bugarskog postupovnog prava, u skladu s kojim svatko može utvrditi postojanje pravnog odnosa ako za to postoji legitimni interes, i on ima legitimni interes za utvrđenje te okolnosti [**orig. str. 2.**].

3. Nacionalno pravo:

11. **3.1.** Kodeks na truda (Zakonik o radu, u daljnjem tekstu: KT) [...] [*omissis*]

Predmet i cilj

12. **Članak 1.** [...] [*omissis*] 1. Ovim zakonom uređuju se radni odnosi između radnika i poslodavca kao i svi pravni odnosi koji su s time izravno povezani.

13. 2. [...] [*omissis*] Pravni odnosi prilikom obavljanja rada uređuju se isključivo kao radni odnosi.

Redoviti i dodatni plaćeni godišnji odmor

14. **Članak 155.** [...] [*omissis*] 1. [...] [*omissis*] Svaki radnik ima pravo na plaćeni godišnji odmor.
15. 2. [...] [*omissis*] U slučaju novog zaposlenja radnik može iskoristiti svoj plaćeni godišnji odmor čim ostvari minimalno razdoblje zaposlenja od osam mjeseci.
16. 3. [...] [*omissis*] U slučaju prestanka radnog odnosa prije nego što se ostvari minimalno razdoblje zaposlenja od osam mjeseci, radnik ima pravo na novčanu naknadu izračunanu na temelju članka 224. stavka 1. zbog neiskorištenog plaćenog godišnjeg odmora.
17. 4. [...] [*omissis*] Redoviti plaćeni godišnji odmor iznosi najmanje 20 radnih dana.
18. 5. [...] [*omissis*] U skladu s posebnom vrstom rada koji obavljaju, određene skupine radnika imaju pravo na produljeni plaćeni godišnji odmor, koji obuhvaća odmor u skladu sa stavkom 4. Ministerski savet (Vijeće ministara, Bugarska) utvrđuje skupine radnika kao i minimalno trajanje tog godišnjeg odmora.

Naknada

19. **Članak 177.** 1. [...] [*omissis*] Za razdoblje plaćenog godišnjeg odmora poslodavac radniku isplaćuje naknadu koja se izračunava na temelju dnevne prosječne bruto plaće koju je taj poslodavac isplatio za posljednji kalendarski mjesec u kojem je radnik radio najmanje 10 radnih dana prije nego što je iskoristio godišnji odmor.
20. 2. [...] [*omissis*] Ako radnik ni u jednom mjesecu nije radio najmanje 10 radnih dana kod tog poslodavca, naknada u skladu sa stavkom 1. ovisi o osnovnoj plaći dogovorenoj u ugovoru o radu i dodatnoj plaći trajne prirode. **[orig. str. 3.]**

Zabrana novčane naknade

21. **Članak 178.** Plaćeni godišnji odmor ne može se zamijeniti novčanom naknadom, osim u slučaju prestanka radnog odnosa.

Novčana naknada za neiskorišteni plaćeni godišnji odmor

22. Članak 224. 1. [...] [*omissis*] (proglašeno neustavnim u dijelu „za tekuću kalendarsku godinu, razmjerno vremenu priznatom kao razdoblje zaposlenja kao i za neiskorišteni godišnji odmor prenesen u skladu s člankom 176.” [...] [*omissis*]) U slučaju prestanka radnog odnosa, radnik ima pravo na novčanu naknadu za neiskorišteni plaćeni godišnji odmor za tekuću kalendarsku godinu, razmjerno vremenu priznatom kao razdoblje zaposlenja kao i za neiskorišteni godišnji odmor

prenesen u skladu s člankom 176. ako u pogledu prava na godišnji odmor nije nastupila zastara.

23. 2. [...] [*omissis*] Novčana naknada iz prethodnog stavka obračunava se u skladu s člankom 177. u trenutku prestanka radnog odnosa.

Definicija

24. **Članak 357.** 1. [...] [*omissis*] Radni sporovi su sporovi između radnika i poslodavca u pogledu nastanka, postojanja, izvršenja i prestanka radnih odnosa kao i sporovi o provedbi kolektivnih ugovora i utvrđenju razdoblja zaposlenja.

Nadležnost za radne sporove koji se odnose na bugarske radnike u inozemstvu

25. **Članak 362.** [...] [*omissis*] Za radne sporove između radnika koji su bugarski državljani i koji rade u inozemstvu te bugarskih poslodavaca u inozemstvu, nadležni su sudovi u Sofiji. Ako je radnik tuženik, nadležni su sudovi u njegovu mjestu boravka u tuzemstvu.

Definicije

26. **Članak 1.** U smislu ovog zakona:
27. 1. [...] [*omissis*] „Poslodavac’ je svaka fizička osoba, pravna osoba ili jedinica koja o njoj ovisi kao i svaka druga organizacijski i gospodarski zasebna jedinica (tvrtka, tijelo, organizacija, zadruga, poduzeće, ugostiteljski objekt, domaćinstvo, društvo i slično) koja samostalno zapošljava radnike u okviru radnog odnosa i u svrhu obavljanja rada na daljinu i rada od kuće ili koja obavljanje rada prepušta poduzeću korisniku”.
28. **3.2. Graždanski procesualen kodeks (Zakonik o građanskom postupku)** („[...] [*omissis*]): [orig. str. 4.]

Vrste tužbi

29. **Članak 124.** 1. Svatko može podnijeti tužbu kako bi ostvario svoje povrijeđeno pravo ili kako bi utvrdio postojanje ili nepostojanje pravnog odnosa ili prava ako za to ima legitimni interes.
30. **3.3. Zakon za diplomatskoga služba (Zakon o diplomatskoj službi)** [...] [*omissis*]:

Predstavništvo u inozemstvu. Otvaranje i zatvaranje

31. **Članak 21.** 1. [...] [*omissis*] Predstavništvo Republike Bugarske u inozemstvu teritorijalna je strukturna jedinica Ministerstva na vanšnite raboti (Ministarstvo vanjskih poslova) koja obavlja diplomatske i/ili konzularne aktivnosti u drugoj državi ili u međunarodnim vladinim organizacijama.

32. 2. Predstavništva u inozemstvu jesu:
33. 1. veleposlanstva;
34. 2. stalna predstavništva i stalne delegacije u međunarodnim vladinim organizacijama;
35. 3. generalni konzulati, konzulati, vicekonzulati i konzularne agencije;
36. 4. diplomatski uredi i uredi za vezu;
37. 5. specijalne misije u smislu Konvencije o specijalnim misijama koju je 8. prosinca 1969. [...] [*omissis*] donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda.
38. 3. Otvaranje, određivanje vrste i zatvaranje predstavništava u inozemstvu provodi Vijeće ministara na prijedlog ministra na vanšnite raboti (ministar vanjskih poslova).

Struktura i sastav

39. **Članak 22.** 1. Predstavništvo u inozemstvu sastoji se od jednog voditelja, članova diplomatskog osoblja, članova administrativnog i tehničkog osoblja kao i članova poslužnog osoblja u smislu Bečke konvencije o diplomatskim odnosima sklopljene 18. travnja 1963. u Beču [...] [*omissis*], Bečke konvencije o konzularnim odnosima sklopljene 24. travnja 1963. u Beču [...] [*omissis*] kao i Konvencije o specijalnim misijama.
40. 2. U skladu s njihovom vrstom, njihovim funkcijama i sastavom, u predstavništvu u inozemstvu mogu se osnovati uredi.

4. Činjenice

41. Budući da je predmet postupka ispitivanje međunarodne nadležnosti suda i da se ta nadležnost određuje na temelju argumenata stranaka, u ovom slučaju ti se argumenti stranaka navode u tužbi i odgovorima na tužbu.
42. Tužitelj ZN, koji je bugarski državljanin, podnio je 30. travnja 2019. u okviru subjektivnog kumuliranja tužbi dva zahtjeva protiv Generalnog konzulata Republike Bugarske u Valenciji u Španjolskoj.
43. Navodi da je s Generalnim konzulatom [**orig. str. 5.**] Republike Bugarske u Valenciji, u razdoblju od 2. siječnja 2013. do 29. lipnja 2017., sklopio ugovore o pružanju osobnih usluga u vezi s prihvaćanjem dokumenata i njihovim upravljanjem u predmetima koje su pred konzulatom pokrenuli bugarski državljani. Tužitelj ističe da u skladu sa Zakonom o diplomatskoj službi predstavništva Republike Bugarske u inozemstvu nisu smjela zaposliti osobe za pružanje usluga ili obavljanje aktivnosti ako u pogledu ugovora [koji su s njima sklopljeni] nije riječ o ugovorima o radu. Nadalje, tvrdi da ugovori ne ispunjavaju

zhtjeve koji se na temelju bugarskog prava primjenjuju na sadržaj ugovorâ o radu.

44. U tužbi i dodatnim pisanim očitovanjima od 12. lipnja 2019. i 25. srpnja 2019. ističe se da tužitelj nije dobio nikakvu novčanu naknadu za neiskorišteni plaćeni godišnji odmor za razdoblje od četiri godine (od 2013. do 2016., uključujući i tu godinu) iako je njegov pravni odnos trebao biti uređen kao radni odnos, a svaki radnik sa sklopljenim ugovorom o radu prilikom prestanka radnog odnosa ima pravo na godišnji odmor, odnosno na novčanu naknadu za neiskorišteni godišnji odmor.
45. S obzirom na navedeni argument, tužitelj zahtijeva da se njegov pravni odnos s Generalnim konzulatom u Valenciji u Španjolskoj prizna kao radni odnos i da se Generalnom konzulatu naloži da mu isplati novčanu naknadu u iznosu od 3000 eura za neiskorišteni godišnji odmor za navedeno razdoblje od četiri godine.
46. U ugovorima koji su sklopljeni između tužitelja i Generalnog konzulata, koji su podneseni kao prilozi tužbi, izričito se predviđa da se na pitanja koja nisu uređena u tim ugovorima primjenjuje bugarsko pravo.
47. Tuženik u odgovoru na tužbu ističe da za predmetni spor nije nadležan bugarski sud, nego sud u tužiteljevu mjestu rada, odnosno sud Kraljevine Španjolske.

5. Povezanost s pravom Unije i potrebno tumačenje:

48. Pred sudom se vodi spor koji u skladu s bugarskim pravom treba smatrati individualnim radnim sporom. Bugarskim pravom izričito se predviđa da su za ugovore koji su sklopljeni između bugarskog poslodavca u inozemstvu i radnika koji je bugarski državljanin nadležni bugarski sudovi (članak 362. KT-a).
49. Europska unija je u pogledu određivanja međunarodne nadležnosti u građanskim sporovima, uključujući radne sporove, donijela Uredbu (EU) br. 1215/2012 o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (u daljnjem tekstu: Uredba ili Uredba Bruxelles Ia). U skladu s člankom 1. Uredbe, tu uredbu treba primijeniti na sve građanske i trgovačke stvari pred sudovima država članica uz iznimku stvari koje se izričito navode u članku 1. stavku 2. Uredbe Bruxelles Ia. Uredbom Bruxelles Ia ne predviđa se nikakva **[orig. str. 6.]** iznimka za sporove u kojima sudjeluju diplomatski ili konzularni predstavnici. U skladu s člankom 5. stavkom 1. Uredbe, osobe koje imaju domicil u državi članici mogu biti tužene samo pred sudovima države članice u kojoj se nalazi domicil ili pak u skladu s posebnim pravilima o nadležnosti koja su utvrđena u Uredbi.
50. Istodobno, kao što to proizlazi iz njezine uvodne izjave 3., Uredba Bruxelles Ia donosi se kako bi Unija mogla „usv[ojiti] mjere u vezi pravosudne suradnje u građanskim stvarima koje imaju prekogranične učinke”. U ovom

slučaju ne postoji takav prekogranični učinak. Naprotiv, spor se vodi između bugarskog radnika i bugarskog poslodavca i pravni odnos usko je povezan s Bugarskom, pri čemu tužitelj očito zahtijeva da o njegovoj tužbi odluči bugarski sud. Osim toga, tuženik je podružnica bugarskog tijela za koje je točno da se nalazi na državnom području druge države članice, ali je njegova aktivnost isključivo povezana s uslugama koje se pružaju državljanima Republike Bugarske.

51. Zbog navedenih razloga, sud pred kojim se vodi postupak ima dvojbe u pogledu toga da odlučuje o sporu s „prekograničnim učinkom” i smatra da Uredbu treba tumačiti na način da se ona ne primjenjuje na sporove između državljanina države članice i konzularnog predstavništva te države članice u inozemstvu, čak i ako se izričito ne predviđa takva iznimka. Stoga je potrebno tumačenje odredbi Uredbe, pri čemu sud pred kojim se vodi postupak smatra potrebnim postaviti sljedeće

6. pitanje:

52. Treba li članak 5. stavak 1. Uredbe (EU) br. 1215/2012 u vezi s njezinom uvodnom izjavom 3. tumačiti na način da Uredbu treba primijeniti prilikom određivanja međunarodne nadležnosti sudova države članice za spor između radnika iz te države članice i konzularne službe te države članice na državnom području druge države članice ili te odredbe treba tumačiti na način da na takav spor treba primijeniti nacionalne odredbe o nadležnosti države članice čije državljanstvo imaju obje stranke?
53. [...] [omissis] Sofijski rajonen sad (Općinski sud u Sofiji) [...] [omissis] na temelju članka 267. prvog stavka UFEU-a

RIJEŠIO JE:

54. Postupak se **prekida** [...] [omissis];
55. Sudu Europske unije **upućuje** se sljedeće pitanje o tumačenju prava Unije:
56. Treba li članak 5. stavak 1. Uredbe (EU) br. 1215/2012 u vezi s njezinom uvodnom izjavom 3. tumačiti na način da Uredbu treba primijeniti prilikom određivanja međunarodne nadležnosti sudova države članice [**orig. str. 7.**] za spor između radnika iz te države članice i konzularne službe te države članice na državnom području druge države članice ili te odredbe treba tumačiti na način da na takav spor treba primijeniti nacionalne odredbe o nadležnosti države članice čije državljanstvo imaju obje stranke?

[...] [omissis]